

Irena MYTNIK

Uniwersytet Warszawski

Jubileusz 65-lecia Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego

Warszawska ukrainistyka jest najstarszym ośrodkiem studiów ukrainistycznych w Polsce. Została założona w 1953 r. przez prof. Przemysława Zwolińskiego, badacza historii języków słowiańskich, gramatyki i onomastyki, wyrastając z chlubnych tradycji przedwojennych tworzonych i rozwijanych w murach Uniwersytetu Warszawskiego przez uczonych ukraińskich: prof. Iwana Ohijenkę, teologa, językoznawcę, działacza politycznego i kulturalnego, późniejszego arcybiskupa chełmskiego i podlaskiego oraz metropolity Ukraińskiej Cerkwi Prawosławnej, prof. Myrona Kordubę, historyka, profesora Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Lwowskiego oraz prof. Romana Smal-Stockiego, językoznawcę, polityka i dyplomata.

Historię warszawskiej ukrainistyki tworzyło wielu znakomitych naukowców i pedagogów. Przywołajmy niektórych z nich. Przez wiele lat Katedrę Ukrainistyki kierował prof. Florian Nieuważny, ceniony polski literaturoznawca, tłumacz i popularyzator literatury ukraińskiej w Polsce, niezwykle otwarty na kontakty z ukraińskim środowiskiem naukowym i literackim, który w uznaniu zasług na rzecz kształtowania pozytywnego wizerunku Ukrainy w świecie został odznaczony przez Prezydenta Wiktora Juszczenkę Orderem Zasługi. Do grona czołowych polskich ukrainoznawców należał również prof. Marian Jurkowski, wybitny językoznawca, onomasta, badacz m. in. gramatyki języków słowiańskich, kontaktów językowych polsko-wschodniosłowiańskich, polszczyzny kresowej i terminologii, przekładów Biblii na język ukraiński, człowiek cieszący się ogromnym uznaniem, szacunkiem i sympatią kolegów, doktorantów i studentów.

Szczególne wyrazy wdzięczności i uznania dla zasług w rozwój warszawskiej ukrainistyki należą się prof. Stefanowi Kozakowi, jej wieloletniemu kierownikowi, dla którego głównymi kierunkami badawczymi były i pozostają: literatura ukraińska osadzona w szerokim kontekście historyczno-kulturowym i religijnym, dzieje Cerkwi na Ukrainie, a także rozwój świadomości narodowej i myśli ukraińskiej oraz stosunków polsko-ukraińskich. Profesor zapisał się w historii Katedry Ukrainistyki również jako świetny organizator: z jego inicjatywy corocznie odbywały się

międzynarodowe konferencje ukraïnozawcze pt. *Polsko-ukraïnskie spotkania*, którym przyŝwiewała nie tylko wymiana poglądów i promocja prowadzonych badañ ukraïnozawczych, ale równieŝ konsolidacja środowisk naukowych z Polski i z zagranicy oraz wspieranie dialogu polsko-ukraïnskiego, dobrosąsiedztwa i partnerstwa. Owocem tych spotkañ była zainicjowana i redagowana przez Profesora seria wydawnicza *Warszawskie Studia Ukraïnozawcze*, która doczekała się publikacji 26 tomów (1994-2008). W uznaniu licznych zasług prof. Stefan Kozak został odznaczony medalem „Pro Ecclesia et Pontifice” przez papieża Jana Pawła II oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, ukraïnskim orderem Jarosława Mądrego i Medalem Uniwersytetu Warszawskiego. Pamięamy Profesora jako ojca zespołu, którym kierował, ciepłego, serdecznego i życzliwego.

Katedra Ukraïnistyki od początku swego istnienia pełni ważną funkcję naukową, dydaktyczną i organizacyjną, wnosząc istotny wkład w rozwój badañ i studiów ukraïnistycznych, działając na rzecz poszerzania wiedzy o Ukrainie i przygotowywania kolejnych pokoleñ specjalistów z zakresu języka, literatury i kultury ukraïnskiej. Należy do czołowych centrów ukraïnozawczych poza Ukrainą. Przez lata swojej historii wychodziła naprzeciw często niełatwym wyzwaniom czasu. Starła się włączyć w proces przemian i sprostać nowym zapotrzebowaniom. Tak jest równieŝ dzisiaj.

Problematyka badañ prowadzonych w KU w ciągu ostatnich 5 lat, w okresie dzielącym nas od poprzedniego jubileuszu, wyrasta po części z tradycji i poszukiwañ wcześniejszych i dotyczy następujących obszarów:

literaturoznawstwa ukraïnskiego

- literatury współczesnej: dyskursu feministycznego w prozie; sacrum i profanum w powieściach W. Szewczuka; stanu współczesnego dramatu ukraïnskiego; śladów wojny w utworach J. Wynnyczuka i J. Andruchowycza; związków między cielesnością i tożsamością w literaturze; obrazu Ukrainy w prozie; powieściopisarstwa Jurija Wynnyczuka; twórczości Ihora Kosteckiego, awangardowego pisarza emigracji ukraïnskiej; twórczości emigracyjnego uczonego Wołodymyra Derżawyna; obrazu kozaka i wojen kozackich we współczesnej literaturze popularnej;
- twórczości Iwana Franki;
- dramaturgii Łesi Ukraïnki w kontekście filozofii Fryderyka Nietzschego;
- literatury polsko-ukraïnskiego pogranicza kulturowego;
- różnych aspektów twórczości Tarasa Szewczenki i pisarza ukraïnskiego romantyzmu;
- literatury przekładowej XVI-XVIII w.;
- dyskursu życia prywatnego w osiemnastowiecznych dziennikach Dmytra Tuptały-Rostowskiego, Joasafata Horlenki i Filipa Orlika; paleografii rękopisów Filipa Orlika;
- dyskursu ukraïnskiego baroku;

kulturoznawstwa i sztuki ukraińskiej

- kultury ukraińskiej na emigracji w XX wieku;
- badania związków między cielesnością i tożsamością w kulturze, sztuce i polityce; cielesności jako metafory społecznej i politycznej;
- zaangażowania współczesnych twórców sakralnych w procesy społeczno-polityczne;
- sztuki ikonograficznej;
- kodu telewizyjnego w malarstwie W. Cagałowa;
- kultury polsko-ukraińskiego pogranicza;

językoznawstwa ukraińskiego

- tendencji w kształtowaniu się norm gramatycznych i leksykalnych języka ukraińskiego;
- badań porównawczych z zakresu gramatyki, stylistyki i leksyki języka ukraińskiego i polskiego;
- zagadnień semantyki języka ukraińskiego;
- frazeologii ukraińskiej i polskiej;
- terminologii prawa ukraińskiego i polskiego – ujęcia kontrastownego oraz ukraińskiej i polskiej terminologii medycznej;
- słownictwa gwarowego pogranicza polsko-ukraińskiego;
- zagadnień historycznej onomastyki ukraińskiej i polskiej, ze szczególnym uwzględnieniem pogranicza wschodniego bliższego i dalszego oraz kontaktów międzyjęzykowych;
- zagadnień socjolingwistyki: polityki językowej na Ukrainie; analizy współczesnego ukraińskiego dyskursu politycznego; języka debaty publicznej, mediów i reklamy;
- zagadnień etnolingwistyki;
- leksykografii polsko-ukraińskiej; leksykografii onomastycznej;
- glottodydaktyki języka ogólnego (poziom średniozaawansowany – poziom zaawansowany wyższy), glottodydaktyki specjalistycznego języka ukraińskiego – języka prawnego i prawniczego;

językoznawstwa angielskiego

- aspektów badań terminologii kulturowej;
- metod badawczych terminologii tezaursowej;
- map konceptualnych z zakresu etyki wartości europejskich;
- terminologii prawa spadkowego oraz angielskiej i polskiej terminologii winiarskiej;
- technik tłumaczenia prawniczego;

- pragmatycznych aspektów modelowania języków;
- glottodydaktyki języka angielskiego;
- leksykografii polsko-angielskiej;

językoznawstwa rosyjskiego

- metodyki nauczania języka rosyjskiego;
- leksykografii polsko-rosyjskiej;

kulturoznawstwa rosyjskiego

- historii teatru rosyjskiego przełomu XIX i XX wieku;
- historii rosyjskiego kina niemego;
- działalności ukraińskich i polskich twórców filmowych w rosyjskim kinie niemy (spuścizny Wiery Chołodnej, Aleksandra Chanżonkowa, Antoniego Fertnera).

W kręgu zainteresowań naukowych pracowników KU pozostają liczne i różnorodne zagadnienia badawcze. Ich owocem jest znaczący dorobek naukowy: monografie, czasopisma, podręczniki, opracowania leksykograficzne i artykuły. Wiele tych prac ukazuje się w seriach wydawniczych katedry: *Studia Ucrainica Varsoviensia*, *W kręgu języka, literatury i kultury* oraz w serii leksykograficznej *Myśli uczesane*. Są to w szczególności:

Monografie autorskie

- (2014) L. Stefanowska, *Mission Impossible. Odrodzenie ukraińskiego życie literackiego w obozach dla uchodźców na terytorium Niemiec w latach 1945-1948*, tom II, *Antologia tekstów źródłowych*, Warszawa 2014, 655 s.
- (2015) K. Jakubowska-Krawczyk, *Kształtowanie się tożsamości narodowej a obraz Polaka i Ukraińca w polskiej i ukraińskiej literaturze I połowy XIX wieku*, Warszawa 2015, 271 s.
- (2015) A. Kizińska, *Ekwiwalencja w tłumaczeniu tekstów prawnych i prawniczych. Polskie i brytyjskie prawo spadkowe*, Warszawa 2015, 204 s.
- (2015) W. Sobol, *Українське бароко. Тексти і контексти*, Warszawa 2015, 382 s.
- (2015) M. Zambrzycka, *Sacrum i profanum w prozie Walerija Szewczuka*, Warszawa 2016, 164 s.
- (2016) S. Romaniuk, *Ukraiński dyskurs polityczny w latach 2010-2014. Analiza lingwistyczna*, Warszawa 2016, 357 s.
- (2017) I. Kononenko, *Українська та польська мови: контрастивне дослідження*, wyd. II, Warszawa 2017, 808 s.

- (2017) I. Mytnik, *Imiennictwo ziemi chełmskiej w XVI-XVII wieku*, Warszawa 2017, 320 s.
- (2017) J. Roguska, *Michaił Czechow. Poszukiwania, inspiracje, eksperymenty*, Warszawa 2017, 237 s.
- (2017) A. Szafernakier-Świrko, *Niektóre językowe wyznaczniki bazy kognitywnej współczesnych Polaków i Rosjan*, Warszawa 2017, 184 s.
- (2018) W. Sobol, *Олександр Кошиць та його щоденник „З піснею через світ”*, Warszawa 2018, 312 s.

Monografie zbiorowe – współredakcja, współautorstwo

- (2014) *Тенденції розвитку української лексики та граматики*, ч.1, за ред. І. Кононенко, І. Митнік, С. Романюк, seria: *W kręgu języka, literatury i kultury*, t. III, Warszawa– Івано-Франківськ 2014, 314 s.
- (2014) *Метаморфози в сучасній українській літературі*, за ред. К. Якубовської Кравчик, П. Олеховської, М. Замбжицької, seria: *W kręgu języka, literatury i kultury*, t. IV, Warszawa– Івано-Франківськ 2014, 348 s.
- (2015) *Тенденції розвитку української лексики та граматики*, ч. 2, за ред. І.Кононенко, І. Митнік, С. Романюк, seria: *W kręgu języka, literatury i kultury*, t. V, Warszawa– Івано-Франківськ 2015, 484 s.
- (2015) *Сучасні дослідження з української культури*, за ред. К. Якубовської Кравчик, П. Олеховської, М. Замбжицької, seria: *W kręgu języka, literatury i kultury*, t. X, Warszawa– Івано-Франківськ 2015, 452 s.
- (2016) *Тенденції розвитку української лексики та граматики*, ч. 3, за ред. І. Кононенко, І. Митнік, С. Романюк, seria: *W kręgu języka, literatury i kultury*, t. XIII, Warszawa– Івано-Франківськ 2016, 238 s.
- (2016) *Ciało i tożsamość w ukraińskiej kulturze, sztuce, literaturze, języku*, pod red. K. Jakubowskiej-Krawczyk, P. Olechowskiej, S. Romaniuk, M. Zambrzyckiej, seria: *W kręgu języka, literatury i kultury*, t. XIV, Warszawa 2016, s. 352.
- (2017) *Współczesny język rosyjski w teorii i praktyce*, pod red. A. Antoniuk, W. Mela-Cullen, J. Roguskiej, A. Szafernakier-Świrko, Warszawa 2017, 1878s.
- (2017) *Szkice językowe i literacko-kulturowe*, pod red. O. Borys, M. Jeż, A. Samadowej, M. Saniewskiej, seria: *W kręgu języka, literatury i kultury*, t. XX, Warszawa 2017, 264 s.

Czasopisma

- (2014) *Studia polsko-ukraińskie*, pod red. W. Sobol, t. 1, Warszawa 2014, 270 s.
- (2014) *Studia Ucrainica Varsoviensia*, pod red. I. Mytnik, t. II, Warszawa 2014, 379 s.
- (2015) *Studia polsko-ukraińskie*, pod red. W. Sobol, t. 2, Warszawa 2015, 229 s.
- (2015) *Studia Ucrainica Varsoviensia*, pod red. I. Mytnik, t. III, Warszawa 2015, 431 s.

- (2016) *Studia polsko-ukraińskie*, pod red. W. Sobol, t. 3, Warszawa 2016, 230 s.
(2016) *Studia Ucrainica Varsoviensia*, pod red. I. Mytnik, t. IV, Warszawa 2016, 616 s.
(2017) *Studia polsko-ukraińskie*, pod red. W. Sobol, t. 4, Warszawa 2017, 260 s.
(2017) *Studia Ucrainica Varsoviensia*, pod red. I. Mytnik, t. V, Warszawa 2017, 363 s.
(2018) *Studia polsko-ukraińskie*, pod red. W. Sobol, t. 5, Warszawa 2017, 270 s.
(2018) *Studia Ucrainica Varsoviensia*, pod red. I. Mytnik, t. VI, Warszawa 2018, 430 s.

Podręczniki

- (2014) S. Delura, M. Jeż, I. Kononenko, I. Mytnik, S. Romaniuk, A. Samadowa, M. Saniewska, E. Wasiak, M. Zambrzycka, *Z ukraińskim na ty*. Podręcznik do nauki języka ukraińskiego, poziom średniozaawansowany, cz. 2, Warszawa 2014, 209 s.
(2014) O. Antoniów, S. Romaniuk, O. Synczak, *Україна-Польща: Діалог культур*. Podręcznik do nauki języka ukraińskiego, poziom zaawansowany, Warszawa 2014, 194 s.
(2016) O. Borys, M. Jeż, I. Mytnik, *Ukraiński język prawny i prawniczy*, cz. 1, Warszawa 2016, 180 s.
(2017) S. Romaniuk, M. Saniewska, *Українською без табу*. Podręcznik do nauki języka ukraińskiego, poziom zaawansowany wyższy, Warszawa 2017, 204 s.

Słowniki

- (2015) I. Kononenko, I. Mytnik, E. Wasiak, *Słownik tematyczny polsko-ukraiński*, wyd. II, Warszawa 2015, 550 s.
(2017) I. Mytnik, *Słownik historyczno-etymologiczny antroponimii ziemi chełmskiej XVI-XVII wieku*, Warszawa 2016, 318 s.
(2017) R. Botwina, A. Kizińska, M. Saniewska, *Mini-słownik angielsko-ukraiński*, Warszawa 2017, 64 s.
(2018) A. Antoniuk, I. Kononenko, W. Mela-Cullen, I. Mytnik, J. Roguska, A. Szafernakier-Świrko, E. Wasiak, *Słownik tematyczny polsko-rosyjski*, Warszawa 2018, 650 s.

W ciągu minionego okresu wydaliśmy 37 pozycji książkowych. Część tych publikacji jest owocem prac zespołowych, niektóre z nich powstały, inne zaś są przygotowywane w działającej w KU od dwóch lat Pracowni Dziejów Polsko-Ukraińskich Stosunków Literackich, kierowanej przez W. Sobol, Pracowni Badań nad Ukraińską Tożsamością, kierowanej przez K. Jakubowską-Krawczyk, Pracowni Językoznawstwa Kontrastywnego, kierowanej przez I. Kononenko oraz w Laboratorium Terminologii Kulturowej, kierowanym przez P. Nagórkę.

Na prowadzone badania pracownicy otrzymali w minionym okresie wsparcie finansowe w postaci grantów i stypendiów: I. Mytnik, Grant Narodowego Program Rozwoju Humanistyki (2012-2014); S. Delura, K. Jakubowska, I. Kononenko, I. Mytnik, P. Olechowska, S. Romaniuk byli beneficjentami stypendium naukowego KU finansowanego przez Zurich Foundation za udział w I i II edycji projektu *Z ukraińskim na Ty* oraz *W kręgu języka, literatury i kultury*, (2013/2014); P. Nagórka otrzymał stypendium Universitat Wien (2014); W. Sobol, stypendium na kwerendę archiwalną Canadian Institute of Ukrainian Studies (2015); L. Stefanowska, Grant Canadian Institute of Ukrainian Studies (2016), stypendium na kwerendę archiwalną w Ukrainische Freie Universität w Monachium (2016) oraz Mikro-grant Uniwersytetu Warszawskiego przyznany przez Prorektora ds. Naukowych (2017).

Osiągnięcia naukowe i zaangażowanie pracowników KU na rzecz rozwoju i wzrostu prestiżu WLS i UW zostały dostrzeżone i nagrodzone również przez Rektora UW. W 2015 r. S. Romaniuk przyznano Dyplom Rektora UW o uznaniu osiągnięć mających wpływ na rozwój oraz prestiż Uniwersytetu Warszawskiego oraz Stypendium Rektora UW. W 2016 K. Jakubowska-Krawczyk została nagrodzona Dyplomem Rektora UW o uznaniu osiągnięć mających wpływ na rozwój oraz prestiż Uniwersytetu Warszawskiego oraz Stypendium Rektora UW, I. Mytnik otrzymała Nagrodę Rektora UW: "Medal 200-lecia Uniwersytetu Warszawskiego w uznaniu zasług na rzecz Wydziału Lingwistyki Stosowanej oraz całego Uniwersytetu", a w kolejnym roku Stypendium Rektora UW. W 2018 r. Dyplomem i Stypendium Rektora została nagrodzona również I. Kononenko.

Katedra od wielu lat jest inicjatorem i współorganizatorem szeregu przedsięwzięć, w tym różnych form współpracy naukowo-dydaktycznej z uczelniami oraz placówkami naukowymi w Polsce i na Ukrainie: konferencji, wykładów gościnnych, staży i projektów naukowych, szeroko zakrojonej działalności edytorskiej, a także działań popularyzatorskich, promujących kulturę ukraińską, język oraz sztukę sakralną i duchowość wschodnią.

Wyrazem aktywności naukowej jest czynny udział pracowników w konferencjach i towarzystwach naukowych, organizowanie i współorganizowanie konferencji z ośrodkami partnerskimi na Ukrainie. W ostatnich 5 latach były to coroczne międzynarodowe konferencje naukowe młodych ukrajinistów, poza tym międzynarodowa konferencja pt. *Функціональна природа тексту як лінгвосеміотичного, комунікативного і мовно-мисленнєвого утворення*, która odbyła się na Narodowym Uniwersytecie Pedagogicznym im. M. P. Drahomanowa w Kijowie w 2014 r. W kolejnym roku współorganizowaliśmy konferencję pt. *Семантика мови і тексту* w Przykarpaczkim Narodowym Uniwersytecie im. W. Stefanyka w Iwano-Frankiwsku, byliśmy organizatorami konferencji internetowej pt. *Ciało i tożsamość w ukraińskiej kulturze, literaturze i języku*, zaś w kolejnym roku konferencji internetowej pt. *Innovations in Language and Literary Studies – theory and practice* oraz współorganizatorami międzynarodowej konferencji pt. *Яęzyк український і сфера sacrum* na Narodowym

Czerniowieckim Uniwersytecie im. J. Fed'kowycza W 2017 r. odbyła się konferencja internetowa pt. *Współczesny język rosyjski w teorii i praktyce*. Tego roku byliśmy również współorganizatorami międzynarodowej konferencji pt. *Українська мова в просторово-часовому вимірі* na Narodowym Uniwersytecie Pedagogicznym im. M. P. Drahomanowa w Kijowie oraz międzynarodowej konferencji pt. *Odrodzenie ikonograficzne w Polsce i na Ukrainie*, wraz z Lwowską Narodową Akademią Sztuk Pięknych, Muzeum Archidiecezjalnym w Warszawie i in.

Od kilku lat w KU realizowane są wspólne projekty naukowe z ośrodkami akademickimi w Polsce, na Ukrainie i w innych krajach europejskich, tj.:

- *W kręgu języka, literatury i kultury*, projekt edytorski realizowany we współpracy z Instytutem Filologii Uniwersytetu Przykarpackiego im. W. Stefanyka w Iwano-Frankiwsku od 2013 r. Uczestnikami projektu ze strony KU są: K. Jakubowska-Krawczyk, I. Kononenko, I. Mytnik, P. Olechowska, S. Romaniuk, L. Stefanowska;
- *Dialog kultur: Ukraina – Polska*, projekt realizowany w 2014 r. przez S. Romaniuk we współpracy z Narodowym Uniwersytem Lwowskim im. I. Franki oraz Ukraińskim Uniwersytem Katolickim we Lwowie.
- *Visegrad Eastern Partnership Literary Award*, międzynarodowy projekt *Ekspertów Grupy Wyszehradzkiej* realizowany od 2014 r. Uczestnikami projektu ze strony polskiej była P. Olechowska, od 2018 r. jest K. Jakubowska-Krawczyk;
- *Swój – inny – obcy: semiotyczno-dyskursywne wykładniki identyfikacji społecznej a style dialogu międzykulturowego. W ujęciu krytycznej analizy dyskursu*, projekt Zakładu Badań nad Dyskursem w Instytucie Lingwistyki Stosowanej UW, w którym w latach 2014-2015 brała udział S. Romaniuk jako koordynator sekcji ukraińskiej;
- *Język i społeczeństwo: semantyka, syntaktyka i pragmatyka lingwistyczna*, projekt realizowany we współpracy z Katedrą Językoznawstwa Ogólnego Uniwersytetu im. I. Franki we Lwowie od 2015 r. Uczestnikami projektu ze strony polskiej są: O. Borys, M. Jeż, I. Mytnik i M. Saniewska;
- *Tożsamość ukraińska wobec przemian XIX-XXI w.*, projekt realizowany w kooperacji z Katedrą Literatury Ukraińskiej i Białoruskiej KUL od roku 2016. Uczestnikiem projektu ze strony KU jest K. Jakubowska-Krawczyk.
- *Сучасний іконопис й українська ідентичність*, projekt realizowany we współpracy z Lwowską Narodową Akademią Sztuk Pięknych od roku 2016. Uczestnikiem projektu ze strony KU jest K. Jakubowska-Krawczyk.

Corocznie KU w osobie K. Jakubowskiej-Krawczyk jest współorganizatorem polsko-ukraińskich plenerów ikonograficznych oraz cyklu wystaw w Polsce i na Ukrainie, m.in w Muzeum Nikifora w Krynicy Zdrój, Muzeum Narodowym im. Andrija Szeptyckiego we Lwowie, galerii UW i innych. Każdego roku wydawana jest także publikacja związana z tematem wiodącym plenerów. Projekt ten odbywa się we współpracy z Akademią Sztuk Pięknych we Lwowie, Stowarzyszeniem Przyjaciół Nowicy, Bractwem Młodzieży Grekokatolickiej „Sarepta” oraz

konsulatami RP na Ukrainie. Jego pokłosiem jest współpraca naukowo-badawcza KU z Akademią Sztuk Pięknych we Lwowie.

Ważnym i niezwykle cennym przejawem aktywności naukowej jest uczestnictwo w wymianie pracowników i współpraca z ośrodkami partnerskimi na Ukrainie, w krajach Unii Europejskiej, z centrami ukrajinistycznymi przy Uniwersytecie Harvarda i na Uniwersytecie w Edmonton oraz z Wolnym Uniwersytetem Ukraińskim w Monachium.

W ramach programu LLP Erasmus oraz realizowanych umów pracownicy wyjeżdżali z cyklami wykładów do następujących uczelni:

- Eötvös Loránd Tudományegyetem w Budapeszcie, Katedra Ukrainistyki, Instytut Sławistyki – K. Jakubowska-Krawczyk, I. Mytnik, S. Romaniuk, A. Szafernaker-Świrko, M. Zambrzycka;
- Prešovska Univerzita w Preszowie, Katedra Ukrainistyki oraz Instytutu Sławistyki – I. Mytnik;
- Sveučilište w Zagrzebiu, Katedra Ukrainistyki, Wydział Filozoficzny – R. Botwina, K. Jakubowska-Krawczyk, I. Mytnik, S. Romaniuk;
- Ludwig-Maximilians-Universität w Monachium, Instytut Sławistyki – K. Jakubowska-Krawczyk, S. Romaniuk;
- Ernst Moritz Arndt Universität w Greifswaldzie, Instytut Sławistyki – K. Jakubowska-Krawczyk, S. Romaniuk;
- Università degli Studi della Tuscia – A. Kizińska, Instytut Ekonomii, Inżynierii, Nauk Społecznych oraz Organizacji Biznesu – A. Kizińska.
- L. Stefanowska prowadziła wykłady na na Freie Ukrainische Universität w Monachium.

W KU były również organizowane wykłady gościnne profesorów i doktorów oraz staże naukowe młodych adeptów ukrajinistyki. W roku 2014 odbyło się spotkanie pracowników i studentów z prof. Valentyną Harhun z Uniwersytetu im. M. Gogola w Niżynie, laureatką Nagrody im. Iwana Wyhowskiego. Mieliśmy możliwość wysłuchania wykładów prof. Jewhenija Paszczenki z Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu w Zagrzebiu, a także dr Roksolany Kosiw oraz dra Wasyla Kosiwa z Lwowskiej Narodowej Akademii Sztuk Pięknych. Rok 2015 obfitował w ważne spotkania naukowe. Gościliśmy naukowców z Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu w Zagrzebiu, dr Darię Pawłeszen i dr Anę Dugandzicz, a także dra Wasyla Starcho z Katedry Lingwistyki Stosowanej Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu im. Łesi Ukrainki w Łucku. Wyniki swoich badań zaprezentowali także prof. Roman Wasyłyk, dr Wasyl Kosiw z Lwowskiej Narodowej Akademii Sztuk Pięknych oraz Swiatosław Władyka z Katolickiego Uniwersytetu we Lwowie. W 2016 r. wykłady gościnne prowadzili prof. Natalia Kostusiak ze Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu im. Łesi Ukrainki w Łucku, doc. Mykoła Małynka z Czerkaskiego Uniwersytetu Narodowego im. Bohdana Chmielnickiego oraz prof. Andrij Danylenko z Department of Modern Languages and Cultures, Pace University. W kolejnym roku cykl wykładów dla naszych studentów i pracowników wygłosiła

prof. Ludmiła Siryk z UMCS, dr Ana Dugandzicz z Uniwersytetu w Zagrzebiu oraz prof. Hałyna Maciuk z Narodowego Uniwersytetu Lwowskiego im. I. Franki. W roku 2018 gościliśmy prof. Grzegorza Motykę z Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk.

W 2016 r. dzięki uprzejmości władz rektorskich UW został zorganizowany przyjazd doktorantów z uczelni ukraińskich na staże naukowe do KU na 9 osobomiesięcy z Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. M. P. Drahomanowa w Kijowie, Narodowego Uniwersytetu Lwowskiego im. I. Franki, z Narodowego Uniwersytetu Przykarpackiego im. W. Stefanyka, ze Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu im. Łesi Ukrainki w Łucku, z Lwowskiej Narodowej Akademii Sztuk Pięknych oraz z Wołyńskiej Prawosławnej Akademii Teologicznej.

Na uwagę zasługuje również działalność popularyzatorska. Od 2015 r. pracownicy, studenci i przyjaciele katedry prowadzą bloga pt. *Ukryta Ukraina*, skierowanego do czytelników polskojęzycznych. Naszą intencją jest przybliżanie Polakom Ukrainy, a tym samym przedmiotu prowadzonych studiów i badań oraz popularyzacja naszej jednostki. W ciekawy sposób prezentujemy walory turystyczno-krajoznawcze i reportaże z pobytów na Ukrainie, zaznajamiamy z muzyką, sztuką i kulturą, literaturą, językiem oraz duchowością wschodnią.

W KU zatrudnionych jest obecnie 19 osób: 11 ukrajinistów, 4 anglistów i 4 rusycystów – wśród nich 1 osoba jest profesorem zwyczajnym, 4 osoby ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 10 osób ze stopniem doktora i 4 osoby z tytułem zawodowym magistra. Oczekujemy na kolejne awanse zawodowe i finalizację prac nad habilitacjami z zakresu literaturoznawstwa ukraińskiego oraz prac doktorskich z językoznawstwa ukraińskiego.

Od roku akademickiego 2012/2013 prowadzimy dwustopniowe studia w zakresie ukrainistyki z językiem rosyjskim i angielskim. Proponujemy bogatą ofertę przedmiotową z dyscyplin podstawowych, tj. językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa, gwarantującą dobrą znajomość ukraińskiego dziedzictwa historyczno-kulturowego, poszerzoną o moduł lingwistyczny, obejmujący naukę języka angielskiego i rosyjskiego. Wychodząc naprzeciw potrzebom rynku, dajemy naszym studentom możliwość poznania języka ogólnego i specjalistycznego, doskonalenia swoich umiejętności w zakresie translatoryki. Osiągnięciu zamierzonych kompetencji lingwistycznych służą ponadto zajęcia z kultury i literatury prowadzone w tych językach. W ramach studiów I stopnia studenci mają do wyboru jedną z dwóch specjalizacji: językoznawczo-tłumaczeniową lub literaturoznawczo-kulturoznawczą, natomiast na studiach magisterskich specjalizację *ukraińskie dziedzictwo kulturowe* lub specjalizację językoznawczą oraz – fakultatywnie – specjalizację pedagogiczną na obu etapach kształcenia. Nasi absolwenci otrzymują gruntowną wiedzę specjalistyczną, ukrainistyczną, ogólnohumanistyczną oraz umiejętności praktyczne w zakresie języka ukraińskiego, angielskiego i rosyjskiego. Oferowane studia przygotowują do prac badawczych, pogłębiania zdobytych umiejętności i dalszego rozwoju naukowego, proponują nowoczesną formułę kształcenia, łączącą ele-

menty teoretyczne i praktyczne z kształtowaniem kompetencji społecznych i świadomości historycznej. Współbrzmia tym samym z uniwersytecką ideą czerpania ze spuścizny innych narodów i poszanowania ich kulturowej odrębności, stwarzają zarazem możliwość dzielenia się zdobytą wiedzą, jak również podejmowania pracy zawodowej. Obecnie na studiach I i II stopnia studiuje około 100 osób – wśród nich ponad 30-osobowa grupa z Ukrainy.

W Katedrze Ukrainistyki duże znaczenie przypisuje się kontaktom i wymianie naukowej nie tylko kadry, ale również studentów. W ramach podpisanych umów międzyrządowych i międzyuczelnianych nasi studenci mają możliwość odbywania studiów semestralnych w uczelniach partnerskich na Ukrainie oraz w krajach Unii Europejskiej: w Katedrze Ukrainistyki Eötvös Loránd Tudományegyetem w Budapeszcie, w Instytucie Slawistyki Ludwig-Maximilians-Universität w Monachium oraz w Instytucie Slawistyki Ernst Moritz Arndt Universität w Greifswaldzie.

Studenci chętnie pracują nad poszerzaniem i doskonaleniem zdobywanej na studiach wiedzy, uczestnicząc w pracach kół naukowych: *Ukrainoznawczego Koła Naukowego* i *Translatorycznego Koła Naukowego Katedry Ukrainistyki*, jak również Samorządu Studenckiego i *Koła literacko-teatralnego „Błękitny Okręt”*. Wyrazem tych zaangażowań jest udział w konferencjach naukowych młodych ukrainistów, organizacja spotkań z przedstawicielami nauki i kultury, wymiany studenckiej, udziału w „Dniach otwartych” i „Festiwalu Nauki” na UW, promujących katedrę, spotkań świątecznych i aukcji charytatywnych, z których dochód przeznaczany jest dla środowisk potrzebujących na Ukrainie.

Kończąc, chciałabym podkreślić raz jeszcze znaczące osiągnięcia warszawskiej ukrainistyki oraz jej wkład w rozwój badań i studiów ukraińskich poza granicami Ukrainy. Z nakreślonego obrazu działalności wyłania się zakres prowadzonych w katedrze badań i przyjęty kierunek rozwoju.

Katedra Ukrainistyki wczoraj i dziś to ludzie przez lata budujący jej wizerunek. Wszystkim należą się słowa uznania i wdzięczności, zarówno tym, którzy przed laty wyznaczyli kierunek jej rozwoju, jak też obecnym, których zaangażowanie i nieoceniony wysiłek zaowocował tak bogatym dorobkiem naukowym oraz działalnością dydaktyczno-popularyzatorską, kształtowaniem kolejnych pokoleń ukrainistów, uczestników dobrze rozumianego partnerstwa polsko-ukraińskiego.

W artykule została przedstawiona historia i proces rozwoju Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Zwrócono uwagę na tradycje i kierunek prowadzonych w katedrze badań naukowych z zakresu literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i językoznawstwa, jak również działalność dydaktyczno-organizacyjną, osiągnięcia i wkład w pomnażanie dorobku ukrainistyki poza granicami Ukrainy.

Słowa kluczowe: praca naukowa, działalność dydaktyczno-organizacyjna, współpraca międzynarodowa, rozwój studiów ukraińskich

THE 65th ANNIVERSARY OF THE DEPARTMENT OF UKRAINIAN STUDIES AT THE UNIVERSITY OF WARSAW

The article presents the history and development process of the Department of Ukrainian Studies at the University of Warsaw. Attention was drawn to the traditions and the direction of scientific research in the field of literary studies, cultural studies and linguistics, as well as didactic and organizational activity, achievements and contribution to the multiplication of Ukrainian studies abroad.

Key words: scientific work, didactic and organizational activity, international cooperation, development of Ukrainian studies

zgłoszenie artykułu: 30.06.2017 r.
przyjęcie artykułu do druku: 10.01.2018 r.